ПРАЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМСАМОЛЬСКАГА І ПРАФСАЮЗНЫХ КАМІТЭТАЎ БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

ГАЗЕТА ЎЗНАГАРОДЖАНА ГАНАРОВАЙ ГРАМАТАЙ ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БССР

1987
5 САКАВІКА
ЧАЦВЕР
№ 8(1529)

ВЫДАЕЦЦА З 1922 ГОДА

Са святам 8 Сакавіка!

Беларускі універсітэт
ТЭЛЕТАЙП
УЧОРА · СЁННЯ · ЗАЎТРА

На пашыраным

пасяджэнні партыйнага камітэта абмеркаваны ход перабудовы работы пярвічных партыйных арганізацый у святле патрабаванняў XXVII з'езда КПСС і IV пленума ЦК КП Беларусі. З дакладам выступіў сакратар парткома прафесар М. І. Юрчук.

Партыйны камітэт адзначыў, што партыйныя арганізацыі БДУ праводзяць пэўную работу па перабудове вучэбнай, навукова-даследчай і палітыка-выхаваўчай работы. На механіка-матэматычным, філалагічным і гістарычным факультэтах вядзецца пошук новых форм развіцця і кантролю самастойнай работы студэнтаў. Актыўна ўкараняюцца ў жыццё формы студэнцкага самакіравання як у сферы быту і адпачынку студэнтаў, так і ў вучэбным працэсе.

Разам з тым істотнай перабудовы ў дзейнасці партыйных арганізацый факультэтаў і падраздзяленняў не назіраецца. На большасці факультэтаў усё яшчэ няма дакладнага ўяўлення аб парадку ўліку нагрузкі выкладчыкаў і кантролю за самастойнай работай студэнтаў, не вырашаны метадычныя пытанні перабудовы вучэбнага працэсу.

Партыйныя арганізацыі і кіраўнікі навукова-даследчай часткі, НДІ і факультэтаў недастаткова надаюць увагі павышэнню эфектыўнасці навуковых даследаванняў.

Сур'ёзнага паляпшэння патрабуе маральна-псіхалагічны клімат на геаграфічным факультэце, факультэце журналістыкі, кафедры марксісцка-ленінскай філасофіі прыродазнаўчых факультэтаў, кафедры гісторыі філасофіі і логікі і ў некаторых іншых падраздзяленнях.

Марудна ўдасканальваюцца ўнутрыпартыйныя справы, недастатковая баявітасць партарганізацый, адсутнічае дакладная сістэма кантролю і праверкі выканання, не выконвае належнай ролі крытыка і самакрытыка, патрабуе паляпшэння работа з крытычнымі заўвагамі і прапановамі камуністаў. Неабходна ўдасканальваць работу з кадрамі, палепшыць ідэйна-выхаваўчую работу. Не адбылося перабудовы ў арганізацыі нагляднай агітацыі і насценнага друку, марудна ўдасканальваецца сістэма партыйнай адукацыі.

Па абмеркаванаму пытанню прынята пастанова. У дапаўненне да «Арганізацыйна-палітычных мерапрыемстваў парткома і рэктарата універсітэта па выкананню рашэнняў XXVII з'езда КПСС» зацверджаны «Мерапрыемствы партыйнага камітэта БДУ імя У. І. Леніна па перабудове палітыка-выхаваўчай, вучэбнай і навукова-даследчай работы ў святле рашэнняў IV пленума ЦК КП Беларусі».

У. САТОЛІН,
інструктар парткома.

асабістае

Прывітанне, Марына!

(адкрытае пісьмо дэлегату XXVIII з'езда ЛКСМБ)

Я ВЕДАЮ, што ты сёння з самай раніцы хвалявалася: у 10 гадзін пачаў работу з'езд камсамола рэспублікі. Ці памятаеш сваё здзіўленне, калі справаздачна-выбарная камсамольская канферэнцыя Мінскай вобласці назвала цябе, Марыну Міхайлаву, студэнтку III курса хімічнага факультэта БДУ дэлегатам XXVIII з'езда ЛКСМБ? Ты сама казала, што першай была думка: «Пэўна ж ёсць ва універсітэце людзі больш вядомыя сваімі справамі, чым я. Чаму ж выбралі іменна мяне?»

Так, у шматтысячнай камсамольскай сям'і Белдзяржуніверсітэта ёсць імянныя стыпендыяты, і чэмпіёны ў спорце, і будучыя вучоныя, якія ўжо гавораць свае першыя словы ў навуцы. Ты ж не маеш медалёў за працу ў III працоўным семестры. Ты не змагалася ў Афганістане, як нашы многія юнакі. Ты проста вучылася, актыўна ўдзельнічала ў грамадскай рабоце. Ты — такая, як многія з тых, хто сядзіць у аўдыторыях, «калдуе» ў лабараторыях. І якраз таму, што ты самая звычайная студэнтка, цябе і выбралі дэлегатам з'езда. А яшчэ, зразумела, таму, што для камсамола ты аддаеш свае сілы, веды, здольнасці, не лічачыся з асабістым часам і настроем.

Ведаеш, я зайздрошчу твайму энтузіязму, гарэнню твайму. Ты з тых, хто верыць у камсамол, хто шчыра заклапочаны тым, каб ВЛКСМ стаў сапраўды авангардам нашай моладзі. Пэўна, нехта глядзіць табе ўслед і думае: во дзівачка! Так, ты дзівачка! Дзівацтва тваё — гэта вера ў людзей, твая шчырасць, тваё шчасце.

Настаўніца Любоў Сямёнаўна Алукер можа ганарыцца сваёй выхаванкай, бо хімія стала для цябе не толькі захапленнем, але і сапраўднай працай. Гэта не проста словы. Калі рабіць тое, што падабаецца, то зусім не адчуваеш цяжкасці і складанасці работы. Гэта, Марына, твае словы. А вучоба табе падабаецца.

А як жа ўсё астатняе: староста, член камітэта камсамола універсітэта, кнігі і проста жаданне пагутарыць з сяброўкай? Як жа ты паспяваеш? Задаю пытанне і ўжо чую адказ: «Гэта ж зусім проста, трэба толькі быць вельмі сканцэнтраванай, не губляць дарэмна час». Мала так думаць, трэба яшчэ і жадаць гэтак жа рабіць. У цябе жаданне ёсць, больш таго, ёсць патрэба ўсюды паспець.

Часам бывае і табе самотна, калі бачыш абыякавасць, безініцыятыўнасць. Не сумуй, Марына. Успомні, як прайшоў у групе апошні камсамольскі сход, калі абмяркоўвалі Статут камсамола. Як ніколі — дзве гадзіны спрэчак. Значыць, не зусім зачарсцвелі мы. І твае намаганні расшавяліць камсамольскі актыў не прападуць дарэмна, бо ты не адна. Ведаю, што ты не лічыла б сябе багатай і шчаслівай без тых сустрэч і клопатаў, якія паўсюдна з табой зараз. І я шчыра хачу, каб гэтае багацце было ў цябе заўсёды!

С. ГОГАЛЬ.
Фота С. ПЛЫТКЕВІЧА.

Дарога ў ВНУ

МІНІСТЭРСТВА вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі СССР зацвердзіла правілы прыёму ў ВНУ на 1987 год. Аб тым, якія ўнесены ў іх змяненні, паведаміў на прэс-канферэнцыі, прайшоўшай 20 лютага, міністр вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі СССР Г. А. Ягадзін. Новыя правілы, падкрэсліў міністр, вынікаюць з асноўных напрамкаў перабудовы вышэйшай адукацыі ў краіне, немачаных ЦК КПСС. Яны нацэлены на адбор перадавой, найбольш падрыхтаванай да навучання ў ВНУ моладзі.

У гэтым годзе адменена прадастаўленне дадатковых балаў па выніках прафарыентацыйнай гутаркі. Эксперымент паказаў, што яна не заўсёды рабіла абгрунтаваны ўплыў на вынікі конкурснага адбору. Прыёмным камісіям дадзена права праводзіць усе экзамены ў пісьмовай форме. Гэта павысіць дакладнасць пастаўленай выкладчыкам ацэнкі, выключыць суб'ектывізм у праверцы ведаў.

Абітурыенты будуць здаваць тры экзамены: па рускай (роднай) мове і літаратуры ў форме сачынення і два экзамены па профілю навучальнай установы. Конкурс па выніках экзаменаў на дзённае аддзяленне сярод абітурыентаў, маючых стаж работы звыш двух гадоў і прыраўнаваных да іх асоб, і сярод не маючых яго праводзіцца раздзельна.

Прадастаўлены перавагі медалістам школ і выдатнікам сярэдніх спецыяльных і прафесіянальна-тэхнічных навучальных устаноў, а таксама абітурыентам, у якіх профіль папярэдняй адукацыі або працоўнай дзейнасці адпавядае выбранай у ВНУ спецыяльнасці.

Для паступаючых у медыцынскія, педагагічныя, сельскагаспадарчыя і некаторыя іншыя ВНУ ўведзены дадатковыя патрабаванні, якія адлюстроўваюць спецыфіку падрыхтоўкі спецыялістаў данага профілю. Так, на педагагічныя спецыяльнасці будуць прымацца асобы, якія маюць схільнасць або вопыт работы з дзецьмі, а таксама рэкамендацыі педагагічных саветаў школ, сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў і прафтэхвучылішчаў, органаў народнай асветы, працоўных калектываў, гарадскіх і раённых камітэтаў камсамола.

У медыцынскіх ВНУ пачынаецца пераход на камплектаванне студэнтаў з юнакоў і дзяўчат, якія працавалі ў якасці малодшага або сярэдняга медыцынскага персаналу не менш двух гадоў, а таксама з ліку звольненых у запас ваеннаслужачых.

Будзе працягвацца эксперымент у ВНУ Масквы, Маскоўскай вобласці і Ленінграда, які прадугледжвае правядзенне прыёму студэнтаў у ліпені. У ВНУ іншых гарадоў прыём уступных экзаменаў будзе праходзіць у жніўні.

(Кар. ТАСС).

з пошты

Так трымаць!

ВЯЛІКУЮ І СУР'ЁЗНУЮ СПРАВУ ПА УМАЦАВАННЮ СУВЯЗЕЙ СТУДЭНЦКАЙ МОЛАДЗІ З ПРАЦОЎНЫМІ КАЛЕКТЫВАМІ ГОРАДА, З ВЕТЭРАНАМІ ВАЙНЫ І ПРАЦЫ ПРАВОДЗІЦЬ КАМІТЭТ КАМСАМОЛА ФІЛАЛАГІЧНАГА ФАКУЛЬТЭТА БДУ імя У. І. ЛЕНІНА НА ЧАЛЕ З ЛАРЫСАЙ СЕРГУН.

НЯДАЎНА група студэнтаў гэтага факультэта пабывала ў калектыве жыхароў і супрацоўнікаў ДУ-5 Беларускай чыгункі на святочным сходзе, прысвечаным Дню Савецкай Арміі. Яны прыйшлі сюды, каб з дапамогай мастацкага слова, музыкі і песні павіншаваць ветэранаў вайны і арміі і тым самым прынесці людзям крышку радасці, аддаць ім даніну павагі і шанавання. І трэба было бачыць, колькі ўдзячнасці свяцілася на тварах удзельнікаў сходу, большасць з якіх — камуністы, ветэраны Вялікай Айчыннай вайны. Студэнты ўнеслі ў сход жывы струмень свайго юнацкага задору, непасрэднасці, гарачага імкнення зрабіць для жыхароў Мінска нешта карыснае.

Прысутныя з захапленнем слухалі вершы беларускіх і рускіх паэтаў, народныя, аўтарскія песні і песні савецкіх кампазітараў у выкананні Аляксандра Нільсана, Святланы Кончык, Людмілы Мельнікавай, Ірыны Дзялендзік, студэнтак-грузінак Мехузла Кеціно і Абуладзе Іветы. На канцэрце гучала мова руская, беларуская, грузінская; сучасныя песні чаргаваліся з песнямі мінулых год, асабліва шырока былі прадстаўлены песні на тэму вайны і міру. Святочны сход ператварыўся ў сапраўдны фестываль дружбы народаў і пакаленняў. З першага нумара канцэрта паміж артыстамі і гледачамі ўсталяваўся цесны кантакт, многія песні спявалі сумесна. Гаспадары доўга не хацелі адпускаць гасцей з залы, прасілі прыязджаць часцей.

Можна толькі вітаць такую жывую сувязь студэнцкай моладзі з народам, з жыццём. Было б надзвычай добра, каб такая традыцыя трывала і надоўга замацавалася за студэнцкімі калектывамі. І не толькі за філфакаўцамі.

Ад імя калектыву ДУ-5
А. ТАРНОЎСКАЯ,
педагог-арганізатар клуба «Равеснік».

камсамольцы ПА

Аб чым задумалася Вольга Багарановіч? Уявіла сябе настаўніцай гісторыі, а можа, успомніла свае дзіцячыя мары? Першы крок да іх здзяйснення ўжо зроблены — яна слухачка падрыхтоўчага аддзялення гістарычнага факультэта, сакратар бюро ВЛКСМ падрыхтоўчага аддзялення.

Фота С. ПЛЫТКЕВІЧА.

праццу слова

«Падумаем разам»

ТАВАРЫШ СТУДЭНТ! У апошнім нумары нашай газеты быў апублікаваны праект прыкладнага палажэння аб студэнцкім самакіраванні. Гэту тэму ты, зразумела, не адзін раз ужо абмяркоўваў у гутарках з таварышамі. На маю думку, няма ва універсітэце чалавека, які б застаўся ў баку — гэтае пытанне закранае кожнага з нас. Свае праблемы — рашаць іх самім — такі асноўны стрыжань палажэння.

Праект палажэння аб студэнцкім самакіраванні прадугледжвае значнае пашырэнне правоў і абавязкаў студэнцкіх калектываў. Гэта адпавядае курсу партыі на паслядоўнае развіццё сацыялістычнага самакіравання народа.

Гарантыяй дзейснасці самакіравання павінен стаць актыўны ўдзел у яго абмеркаванні ўсіх студэнтаў. Абыякавых быць не павінна!

Праект прыкладнага палажэння прапаноўваецца ўсебакова абмеркаваць на сходах груп, курсаў, факультэтаў.

Свае прапановы, заўвагі, якія датычаць ролі і правоў студэнцкіх калектываў, можна прадставіць у камітэты камсамола факультэта, універсітэта, рэдакцыю «Беларускага універсітэта».

А. РУСАКОВІЧ,
намеснік сакратара камітэта камсамола універсітэта па вучэбнай рабоце.

Прайшло святкаванне

25-ГОДДЗЯ з дня стварэння падрыхтоўчага факультэта для замежных грамадзян.

Замежныя студэнты наведалі прамысловыя прадпрыемствы: трактарны завод, завод аўтаматычных ліній, маторны завод.

Закончыліся юбілейныя мерапрыемствы інтэрнацыянальным вечарам-сустрэчай навучэнцаў падрыхтоўчага факультэта з моладдзю Мінскага вытворчага тонкасуконнага аб'яднання імя Т. Я. Кісялёва і ўрачыстым сходам выкладчыкаў і супрацоўнікаў факультэта.

З дакладам пра 25-гадовы шлях факультэта выступіў яго дэкан дацэнт У. М. Стрэльчанка. Ён адзначыў, што за гады свайго існавання факультэт выпусціў больш як 4500 замежных грамадзян, якія потым паспяхова прадоўжылі навучанне ў ВНУ краіны, набываючы неабходную спецыяльнасць для работы на сваей радзіме.

Прысутных павіншавалі шчырымі словамі намеснік міністра вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі БССР С. А. Малевіч, рэктар БДУ імя У. І. Леніна акадэмік АН БССР Л. І. Кісялеўскі. Яны адзначылі вялікі ўклад выкладчыкаў і супрацоўнікаў факультэта ў падрыхтоўку нацыянальных кадраў сацыялістычных краін і краін, якія развіваюцца, уручылі ўзнагароды.

Сход закончыўся прывітаннем студэнтаў-замежнікаў і канцэртам, падрыхтаваным супрацоўнікамі факультэта.

І. ЧЭПА,
намеснік дэкана падрыхтоўчага факультэта для замежных грамадзян.

працягваем размову

А ГАЛОЎНАЕ ЗАСТАЛОСЯ ЗА «КАДРАМ»

Я ўважліва прачытала абедзве публікацыі Н. Стралковай (глядзі матэрыялы «Выпадковасць? Заканамернасць» за 12 лютага і «Перад дабром здыміце капялюш» за 26 лютага) пра Ігара (прозвішча не ўказваецца) і вырашыла выправіць «памылку» аўтара — праінфармаваць чытачоў, як практычна чырвонадыпломнік увасабляе сёння свае веды ў канкрэтныя справы. Але спачатку...

Сваю другую, ужо пераддыпломную практыку Ігар праходзіў у нашай газеце. Востры розум, ініцыятыўнасць, камунікабельнасць — усё гэта спачатку было завуаліравана, на першы план выступалі руплівасць і стараннасць. Спатрэбілася ўсяго некалькі добрых гутарак — і чалавек змяніўся, у яго прачнуліся прага творчасці, жаданне пасапраўднаму праверыць сябе. І мы ў сваім невялікім калектыве пастараліся падтрымаць яго, стварыць спрыяльныя ўмовы для самасцвярджэння і самавыказвання.

А яшчэ праз нейкі час у нас адбыўся з ім такі дыялог:

— Ігар, ты зможаш, калі мы цябе прама зараз афармім на працу, адначасова пісаць дыплом і выдаваць па 600 радкоў у нумар?

— Гэта цяжка. Я ж прэтэндую на «чырвоны»...

— А ўсё ж? Павер, ты нам падыходзіш і вельмі патрэбны.

— Вы мяркуеце, я здолею?

— Калі сапраўдны журналіст — так, а калі толькі будучы аспірант — не. Вырашай сам.

З таго дня прайшоў амаль год. У мінулым засталіся дні і ночы знясільваючай працы мозгу, безліч думак наконт размеркавання... Ён усе вытрымаў. Усё змог. І цяпер па праву лічыцца лепшым пяром рэдакцыі, самым надзвычайным дзіваком з усіх дзівакоў.

Пра тое, наколькі актуальныя і дзейсныя прапанаваныя ім матэрыялы, гаворыць і такая лічба — каля 20 рэагаванняў кіраўнікоў розных рангаў за год. Вось і мяркуйце самі: ці пайшлі яму на карысць «сядзенні» ў «чыталцы», ці пераплавіўся граніт навукі ў канкрэтныя справы?

«Поўная самарэалізацыя» — так скарочана можна сфармуляваць яго дэвіз, якога ён нястомна прытрымліваецца. Цяпер — 800 радкоў у нумар і штодзённая падрыхтоўка да паступлення ў аспірантуру. Прынамсі, без ніякіх спасылак на стомленасць і саладжавых «увайдзіце ў маё становішча». Не было выпадку, каб ён не змог, не паспеў ці проста схалтурыў. З надзвычайнай працаздольнасцю ён выдае сотні і сотні радкоў, затрачваючы пры гэтым роўна столькі ж жывых клетак душы.

Вось такі ён, наш Ігар. І не трэба чакаць 20 гадоў, каб адназначна сказаць: з яго атрымаецца думаючы і вельмі чалавечны вучоны, таму што сёння, перш чым «выліцца» на газетную паласу, ён звязваецца з многімі людзьмі і дасканала правярае кожны факт, кожны радок з адной мэтай — які гэта дасць эфект у будучым, ці дапаможа паляпшэнню справы, ці не выб'е ў каго-небудзь незаслужана глебу з-пад ног.

Рэдактар шматтыражнай газеты, у якой працуе герой дзвюх папярэдніх публікацый Н. Стралковай.

музычны клуб

КАМЕРТОН

з крыніц народных

Нас акрыляе родная песня

ПЕСНІ ПАТРЭБНЫ КРЫЛЫ... ЗВЫКЛЫМ БЫЛО, КАЛІ НАШ ХОР НАЗЫВАЎСЯ ХОРАМ НАРОДНАЙ ПЕСНІ, А СЕННЯ АДКАЗНАСЦЬ ПЕРАД СЛУХАЧАМІ ВЕЛЬМІ Ж УЗМАЦНІЛАСЯ. СПАЧАТКУ МЫ ЗМАГАЛІСЯ ЗА ГАНАРОВАЕ ЗВАННЕ СТАЦЬ НАРОДНЫМ, У МІНУЛЫМ ГОДЗЕ ПАЦВЕРДЗІЛІ ГЭТЫ ВЫСОКІ ТЫТУЛ.

А ЦЯПЕР дзе ні бываем, у вялікай ці малой зале, усюды аж трапеча душа ад хвалявання, калі ўрачыста аб'яўляецца: выступае народны хор народнай песні выкладчыкаў і супрацоўнікаў Беларускага універсітэта імя У. І. Леніна. Кожны думае пра якасць выканання, пра мілагучнасць роднай песні. Ды і словы першай песні, як уступу да ўсёй праграмы, асветлены пафасам савецкага жыцця:

Беларусь наша, як вясна-казка,
Свеціш ты сонцам, грэеш нас ласкай
Пад зарой тваёй добра нам з табой!..

І не проста гэта быць народным хорам, быць у пастаяннай адказнасці за кожную ноту, за зладжанасць мелодыі, за еднасць песеннага матыву з багатай выразнасцю, з пэўным артыстычным увасабленнем. Ва ўсім гэтым перадаецца і гонар, і радасць нястомнай працы. І мы ўжо без усмешак чытаем афішы, якія запрашаюць прыйсці паслухаць народны хор народнай песні.

Нам, аматарам спеваў, думалася спачатку, што хор — гэта адпачынак, гэта вольная частка часу, аддадзеная нашаму збліжэнню з народнай творчасцю, з жыватворнымі крыніцамі роднай зямлі. Не, гэта не адпачынак. Праца шліфуе мастацкі твор, праца і толькі праца можа даць добрыя вынікі.

А вынікі ёсць. І справа не ў тым, што ў нашым рэпертуары шмат песень. Даныя песням крылы акрыляюць і нас, аздабляюць жыццёвыя клопаты самымі яркімі фарбамі. Нас шмат дзе ведаюць, нас запрашаюць на святы, як жаданых гасцей сустракаюць, дзякуюць нам за самаадданасць такой важнай справе.

Шостага сакавіка мы выступаем у Уздзе. Трэба, і каб не на скорую руку, праграму скласці ў адпаведнасці з вясеннім святам — Міжнародным жаночым днём. Клопату шмат у нашых кіраўнікоў — Ларысы Снапковай і Яніны Пачакоўскай. Выступаем там не першы раз, трэба абнавіць, можа, падабраць новых салістаў, абраць дуэты, знайсці адметны стыль сустрэчы. А што калі ў гэты вечар будуць спяваць толькі хлопцы, ды можа і вершы пачытаюць, і частушкамі пасмяшаць? Аднак асноўнае слова за хорам. Яго нумары аздобіць вершамі вядучая Ларыса Волчак, і будзе святочным вясенняе віншаванне...

Мы звыклыя да далёкіх і блізкіх дарог, бо гучыць у нашых сэрцах родная песня, бо нас чакаюць, бо нас хочуць паслухаць і ў вёсцы, і ў горадзе — і дома, і за межамі рэспублікі.

М. КАВАЛЕНКА,
удзельнік хору,
выкладчык факультэта
журналістыкі.

давайце паразважаем

[illegible] ужо перасталі быць [illegible]нічымі чуткі пра існаванне груп «рокераў» і «металістаў», затое шырока разгарнуліся дыскусіі пра нефармальныя аб'яднанні моладзі. Са старонак газет і часопісаў, з тэлеэкранаў прыхільнікі рок-музыкі адкрыта заявілі пра сваё права на існаванне. Шчыра кажучы, за кароткі час гэта тэма настолькі надакучыла, што калі бачыш (у які раз!) у перадачы для маладых размаляваныя твары і валасы, ланцугі і пракляпаныя курткі — антураж «музычнай моладзі» — так і хочацца сказаць: «Ну, з мяне досыць!»

Але ў пэўнай частцы маладых людзей не толькі адсутнічае крытычны погляд на гэты бок справы: замест яго — сляпое жаданне ўліцца ў бязлікія шарэнгі меламанаў без думкі: «Навошта?».

ТРЫ ПОГЛЯДЫ НА РОК

АБ РОК-МУЗЫЦЫ, яе праблемах мы запрасілі паразважаць студэнтаў-замежнікаў БДУ імя У. І. Леніна — Стаўраса Тэафілопуласа і Панаеціса Евагілатаса з Грэцыі. Абодва яны — равеснікі рока, добра ведаюць яго гісторыю, маюць свой пункт гледжання на гэтую музыку. Стаўрас лічыць сябе «рокерам», Панаеціс — член Камуністычнага саюза моладзі Грэцыі.

ПУНКТ ГЛЕДЖАННЯ ПЕРШЫ. ІНТЭРВ'Ю З С. ТЭАФІЛОПУЛАСАМ.

— Стаўрас, зараз шмат гавораць пра «амерыканізацыю» еўрапейскай культуры. Ці не абкрадвае рок-музыка нацыянальную культуру вашай краіны? Есць грэчаскія групы, якія выконваюць хард-рок, хэві-метал, але ж асноўная частка песень і ансамбляў — замежныя...

— Лічу, што такі погляд — няправільны. Вытокі гэтай музыкі вядуць нас ажно ў сярэднія стагоддзі. Вядома, што ў музыцы кампазітараў таго часу, напрыклад, італьянскіх, гучалі рытмы рок-н-рола. Метадычную структуру рока можна пачуць у творчасці індыйскіх спевакоў. Рок — музыка інтэрнацыянальная па сваёй сутнасці. Калі ж гаварыць пра англамоўнасць яе тэкстаў, то не трэба забывацца, што сінтэз рока як асобнай з'явы ў сучаснай музыцы адбыўся ўпершыню ў Англіі і ЗША. Гэтая мова і гэтая музыка злучаны вельмі моцна.

Ніхто ж не аспрэчвае таго, што, калі б оперы італьянскіх кампазітараў выконваліся не на італьянскай мове, а перакладваліся на іншыя,— творы б страцілі вельмі многае. Даўно вядома, што «Фауста» лепш чытаць на мове арыгінала, як, напрыклад, «Вайну і мір» — толькі так можна ў пэўнай ступені зразумець веліч і прыгажосць гэтых шэдэўраў.

— І ўсё ж калі рок усё больш заваёўвае сэрцы маладых, ці не лепей ствараць яго на нацыянальнай аснове? Так, у апошні час ў Беларусі ўзніклі групы, якія мы з задавальненнем слухаем. Спяваюць яны на роднай мове, аснову хард-рокавай аранжыроўкі складаюць беларускія напевы. Гэта «Мроя», «Бонда» і іншыя.

— Есць і ў нас моцныя групы, якія іграюць «грэчаскі» рок — «Сакратас», напрыклад. Іх таксама з задавальненнем слухае моладзь, але ўсё роўна ў рок-музыцы ёсць пэўныя каноны: рок ці то грэчаскі, ці то амерыканскі ў аснове сваёй застаецца рокам. Каб стварыць штосьці новае, неабходна шмат эксперыментаваць. У вас для музыкантаў у гэтым напрамку адкрыты вялікія магчымасці. У капіталістычным грамадстве ўсё вырашаюць грошы. Грошы — студыі запісу, творчыя лабараторыі, высакаякасная апаратура. Улада грошай, і нікуды ад гэтага не дзенешся.

— Стаўрас, як ты лічыш, у чым асноўнае адрозненне цяжкага рока ад металічнага?

— Па-першае, хачу адразу вылучыць рок 60-х гадоў — самае прагрэсіўнае, што ёсць у гэтай музыцы сёння, закладзена было іменна тады. Рок узнік як форма бунту моладзі супраць грамадства няроўных і звяртаўся да сур'ёзных грамадскіх праблем: беспрацоўя, наркаманіі, вайны ў В'етнаме. Творчасць такіх груп як «Лэд Зэпелін», «Ху», «Джэтра Тал» хвалюе актуальнасцю тэм і сёння.

Горка прызнаваць, што ў нашы дні рок-групы не надаюць значэння сацыяльным праблемам. Ужо ў сярэдзіне 70-х гадоў урады многіх капіталістычных краін зразумелі, што гэта музыка можа добра папрацаваць на іх. Але, застаючыся па сутнасці сваёй музыкай свабоды, рок чуйна рэагаваў на спробы «прыгладзіць» яго. Рэзка зніжалася папулярнасць груп, што выбралі лёгкі шлях.

Зусім іншая справа — хэві-метал. Ён узнік на аснове рока і з'яўляецца па сутнасці яго незаконнанароджаным сынам. Не маючы пад сабой духоўнасці, безідэйны, ён стаў музыкай прыгнёту. Безумоўна, хэві-метал мае энергетычны зарад, гэта музыка дзеяння, але вельмі часта яна ператвараецца ў звычайнае хуліганства са сцэны.

— У сярэдзіне 70-х гадоў вялікай папулярнасцю карысталася група «Пінк Флойд». Лепшыя яе альбомы, такія, як «Адваротны бок Луны», адлюстроўвалі крызіс чалавека буржуазнага грамадства, яго адзіноту, апустошанасць. Зараз музыканты групы сталі мільянерамі, «гаспадарамі жыцця», якіх крытыкавалі калісьці...

— Зноў жа нельга адназначна падыходзіць да гэтага пытання. Музыканты групы — суперзоркі, і жыццё ў іх асаблівае. Сваёй працай і талентам яны дасягнулі многага. Дарэчы, прызнанне да іх прыйшло не адразу, а толькі пасля выпуску трэцяга альбома. Музыканты запісваюць пласцінкі, атрымліваюць грошы, без якіх у грамадстве капіталізму немагчыма ствараць што-небудзь сваё, арыгінальнае.

Іншая справа, куды ідуць гэтыя грошы? Вядома, што музыканты «Пінк Флойд» выдзяляюць сродкі ў фонд бяздомных, сірот і інвалідаў.

— Стаўрас, як ты лічыш, чаму ў нашай краіне, дзе няма ніякіх падстаў для крызісу светапогляду моладзі, узніклі нефармальныя аб'яднанні?

— Я не першы год жыву ў Савецкім Саюзе, таму магу сказаць: галоўнае тут — своеасаблівая спроба самавыказвання, жаданне мець штосьці сваё. Большая частка вашых «рокераў» і «металістаў» проста капіруе не лепшыя штампы Захаду, трапляе ў агульную хвалю — «як большасць, так і я». Раней такое ўзнікала з-за адсутнасці інфармацыі аб рок-музыцы, малой колькасці дыскаў. Зараз і прэса, і фірма «Мелодыя» шырока прапагандуюць лепшыя дасягненні замежнага і савецкага рока. Ні ў якім разе не трэба абмяжоўвацца толькі музыкай. Нельга забываць і пра справы, якія карысны і сабе, і грамадству.

ПУНКТ ГЛЕДЖАННЯ ДРУГІ.. МАНАЛОГ П. ЕВАГІЛАТАСА.

Я стаўлюся да музыкі перш за ўсё як да з'явы сацыяльнай. У пачатку развіцця рок аб'ядноўваў пад сваімі сцягамі прагрэсіўную моладзь, якая выступала супраць расізму, дыскрымінацыі, прыгнёту, вайны.

У 60-х гадах на самых буйных сцэнах Заходняй Еўропы панаваў вобраз бунтара-праўдалюбца. Хутка ён прыйшоўся не да спадобы ўрадам капіталістычных краін. Узнікла неабходнасць накіраваць магутную хвалю новай музыкі і яе паслядоўнікаў у патрэбнае кіраўнікам дзяржаў рэчышча: пайшлі ў ход грошы, рэклама, пагрозы, прымус.

Такая работа праводзілася на працягу дзесяцігоддзяў і прынесла свае вынікі. Зараз у Грэцыі і іншых краінах Захаду рок-груп з прагрэсіўнай або нават нейтральнай накіраванасцю засталося вельмі мала.

Бунтара са сцэны нахабна спіхнулі супермены ў скураных куртках, што ўсхваляюць сілу і жорсткасць, наркаманы з гітарамі, якія стаяць па-за праблемамі сучаснасці. Сёння — гэта новыя сімвалы рока ў «свабодным свеце». Зараз рок цяжка б'е па галовах і свядомасці заходняй моладзі, рознымі спосабамі адцягвае яе ад актыўнай барацьбы, сцірае вострыя грані рэчаіснасці.

Не так даўно міністэрства культуры Грэцыі арганізавала ў г. Арта канцэрт вядучых рок-груп пад назвай «Дыялог з моладдзю», які стаў парадам насілля і збораў наркаманаў. Удзельнікі ансамбля «Тэрміт» прама са сцэны шчодра прапаноўвалі слухачам разам с хард-рокам марыхуану. Падагрэты адпаведнай музыкай і наркотыкамі натоўп ушчэнт разнёс пабудову, дзе адбываўся канцэрт. Вынік «дыялогу» — вялікія матэрыяльныя страты, мноства параненых. А як вымераць той маральны ўдар, які атрымалі 16—18-гадовыя юнакі і дзяўчаты? Хіба што сумленнем буржуазных правіцеляў, у якое даўно ўжо перастала верыць большасць грэкаў...

Тры гады назад урад Грэцыі зрабіў спробу прыняць законапраект аб стварэнні ў краіне сямітысячнай наёмнай арміі. Наёмнікі павінны былі стаць галоўнай ударнай сілай, прызначанай для барацьбы супраць выступленняў грэкаў за мір і сацыяльныя правы. Дэмакратычным сілам удалося блакіраваць прыняцце закона. Але ўрад не адступіў: пачалася больш грунтоўная і хітра замаскіраваная падрыхтоўка глебы.

Ва ўсіх буйных гарадах адкрыліся дыскатэкі, пропускам туды стала вайсковая форма. У залах устаноўлена сучасная відэатэхніка, выкідваючая пад рокавыя кампазіцыі на наведвальнікаў фільмы аб амерыканскіх «зялёных берэтах», расістах з ПАР, якія ўслаўляюць смерць і кроў. І так кожны дзень, па шмат гадзін запар, з адной мэтай — «затуманіць мазгі» моладзі, прымусіць яе забыцца, што за сценамі дыскатэкі засталося больш як 300 тысяч беспрацоўных, у асноўным маладых людзей ва ўзросце да трыццаці гадоў. Што сотні тысяч грамадзян краіны галадаюць, жывуць у нястачы, не маюць даху над галавой: ім патрэбна рэальная дапамога, а не наёмная армія.

Адна з афінскіх дыскатэк вельмі нагадвае турму: краты на вокнах, шэрая паўзмрочная зала. Усім наведвальнікам (гэта пераважна прыхільнікі металічнага рока) пры ўваходзе надзяваюцца наручнікі. Так буржуазная ідэалогія стараецца «добраахвотна» закаваць рукі і розум падрастаючага пакалення ў кайданы пакорнасці.

Большасць з арганізацый «рокераў» і «металістаў» у нас падкуплена дзяржавай. Яны актыўна выкарыстоўваюцца ў барацьбе супраць дэмакратычных сіл. Спосабы — самыя простыя і бясхітрасныя. Вось адзін з іх: па вуліцы ідзе антываенная дэманстрацыя, уперадзе нечакана пачынаецца бойка паміж паліцэйскімі і маладымі людзьмі ў скураных куртках з металічнымі заклёпкамі. Пад маркай «навядзення парадку» паліцыя разганяе зборышча «металістаў» і мірную дэманстрацыю. Трэба зазначыць, што кіраўнікі найбольш буйных арганізацый прыхільнікаў рока з'яўляюцца штатнымі супрацоўнікамі паліцыі.

Такім чынам, рок 80-х у корані адрозніваецца ад свайго папярэдніка 60-х гадоў.

Гэта ўжо не бунтар-праўдалюбца, а хутчэй паслугач імперыялізму, адзін з моцных рычагоў адмоўнага ўздзеяння буржуазнай ідэалогіі на свядомасць моладзі, праваднік ідэй улады капіталістаў.

ПУНКТ ГЛЕДЖАННЯ ТРЭЦІ. АЎТАРСКІЯ РАЗВАЖАННІ.

У свой час Антон Паўлавіч Чэхаў скардзіўся на літаратурную грамадскасць, якая патрабавала ад яго ў апавяданнях пра канакрадаў абавязкова падкрэсліваць у арыгінале, што красці коней — подлая справа. Мы далёкія ад тых, хто заяўляе — «Мадэрн Токінг» — добра, а хэві-метал — дрэнна». Кожны, па нашаму меркаванню, сам павінен разабрацца, што да чаго. Трэба толькі спыніцца, заўважыць і зразумець, што сучасны свет — складаны і ў той жа час поўны цудаў. Музыка не абмяжоўваецца рамкамі праблемы — быць року ў нашай краіне ці не быць. Нашы гісторыя і культура — унікальныя, багатыя.

На наш погляд, не трэба кідацца ў супрацьлегласці, выносіць рок-музыку на пярэдні план. Галоўнае — гэта жыццё з праблемамі і супярэчнасцямі, а затым ужо — музыка.

Галоўнае — не забывацца аб родным, айчынным, аб тым, што заўсёды выклікала заслужаную павагу і захапленне народаў Зямлі.

Ты згодны з намі, паважаны чытач?

В. БАГДАНОВІЧ,
А. ЛІПСКІ,
студэнты факультэта
журналістыкі.

экзамен па плаванню

Вынік — пятае месца

[illegible] СПАРТСМЕНАЎ-СТУДЭНТАЎ, [illegible] ВАЛЕЙБОЛЬНЫЯ ПЛЯЦОЎКІ І БАРЦОЎСКІЯ ДЫВАНЫ — НА [illegible] РОЗНЫХ СПАРТЫЎНЫХ АРЭНАХ ЗДАЕЦЦА СПАРТЫЎНАЯ [illegible]

ЗУСІМ нядаўна такую сесію паспяхова здалі плыўцы універсітэта. У пачатку лютага ў Магілёве прайшоў зімовы чэмпіянат добраахвотнага спартыўна-фізкультурнага таварыства прафсаюзаў па плаванню. На водных дарожках Палаца спорту зборная БДУ трымала экзамен. Яна ўступіла ў барацьбу з прадстаўнікамі розных спартыўных клубаў рэспублікі. Па палажэнню рэспубліканскай студэнцкай спартакіяды плаванне з'яўляецца абавязковым відам, таму ўсе імкнуліся да запаветных ачкоў, што пайшлі ў агульны залік.

Упартая спартыўная барацьба разгарнулася на магілёўскай вадзе. Тон задавалі прызнаныя лідэры рэспубліканскага плавання — студэнты з інстытута фізкультуры, політэхнічнага, педагагічнага інстытутаў. Нашы спартсмены імкнуліся не адстаць ад сваіх сапернікаў. Лічу, што гэта ім удалося. У першы дзень спаборніцтваў кандыдат у майстры спорту Таня Мараўская (біяфак) была трэцяй на дыстанцыі 800 м вольным стылем. Студэнт першага курса факультэта радыёфізікі і электронікі Саша Карнееў на двухсотметроўцы стылем «брас» фінішыраваў з чацвёртым паказчыкам дня. Упарта змагаліся нашы дзяўчаты: Лена Лызо (гістфак), Іра Мурашова, Іра Лукашэвіч (ФПМ), Таня Мараўская (біяфак). Вынік такой барацьбы, настойлівасці — III месца ў эстафетным плаванні 4×100 вольным стылем.

Тры дні спаборніцтваў праляцелі хутка. Удзельнікі іх раз'ехаліся па сваіх ВНУ. З пятым агульнакамандным месцам зборная па плаванню БДУ вярнулася ў Мінск. На сённяшні дзень гэта з'яўляецца жаданым вынікам. Спаборніцтвы яшчэ больш высветлілі моцныя і слабыя бакі ў падрыхтоўцы нашай каманды. Адна спартыўная сесія закончана. А час бяжыць, хутка — новыя спартыўныя старты.

Н. КУЗЬМЯНКОЎ,
старшы выкладчык
кафедры фізічнага
выхавання і спорту.

ФІЗКУЛЬТУРА СПОРТ

у краіну гармоніі

НА ПАМОСТ ВЫКЛІКАЕЦЦА...

...НА БЕЛЫМ АРКУШЫ ПАПЕРЫ З'ЯЎЛЯЕЦЦА БЛАКІТНЫ (І ГЭТА НЕЗРАЗУМЕЛА ДЛЯ ДАРОСЛЫХ) ГОРАД. НЕВЯДОМА АДКУЛЬ ВЫБЯГАЮЦЬ НА ПОПЛАЎ ШЭРА-РУЖОВЫЯ ЗАЙЧАНЯТЫ, ГАТОВЫЯ Ў ЛЮБЫ МОМАНТ СКОКНУЦЬ З МАЛЮНКА. ТАК ДЗЯКУЮЧЫ ФАРБАМ, АЛОЎКАМ І ФАНТАЗІІ МАЛЕНЬКІ МАСТАК ВОЛЕЧКА КІСЯЛЁВА РАБІЛАСЯ ЧАРАЎНІКОМ.

...ШЧОЎКАЮЦЬ ФОТААПАРАТЫ КАРЭСПАНДЭНТАЎ, ПАДМІРГВАЮЦЬ ВОЧКІ КІНАКАМЕР. НА ПАМОСТ ВЫХОДЗІЦЬ ТОНЕНЬКАЯ ДЗЯЎЧЫНКА. У НАСТУПНЫЯ НЕКАЛЬКІ МІНУТ ГЛЕДАЧЫ ЗАБЫВАЮЦЦА НА ТОЕ, ШТО СЯДЗЯЦЬ У СПАРТЫЎНАЙ ЗАЛЕ, БО ТАМ, НА ПЛЯЦОЎЦЫ,— ПЛАЎНЫЯ РУХІ І ЖЭСТЫ, ФІЛІГРАННА АДТОЧАНЫЯ, ЗЛІВАЮЧЫСЯ З МУЗЫКАЙ, СТВАРАЮЦЬ КРАІНУ ГАРМОНІІ.

...ЗАЧАРАВАНЫЯ, ПРЫЦІХЛЫЯ МАЛЫЯ ЎВАЖЛІВА НАЗІРАЮЦЬ ЗА ДЗЯЎЧЫНАЙ, ШТО РУХАЕЦЦА Ў СОНЕЧНЫХ БЛІКАХ ПА ЗАЛЕ.

— ДЗЕ Ж ТРЭНЕР? — ЗДЗІЎЛЯЕЦЦА НЕЧАЯ МАМА.

— ДАВАЙЦЕ ЗНАЁМІЦЦА: ВОЛЬГА МІХАЙЛАЎНА КІСЯЛЁВА,— ТАК У ЖЫЦЦІ СПАРТСМЕНКІ ПАЧЫНАЮЦЦА ПЕРШЫЯ ЗАНЯТКІ, НА ЯКІХ ЯНА ЎЖО НЕ ВУЧАНІЦА, А МАЛАДАЯ НАСТАЎНІЦА.

У ЖЫЦЦІ студэнткі факультэта журналістыкі, майстра спорту міжнароднага класа па мастацкай гімнастыцы Вольгі Кісялёвай было шмат дарог. Крутая, як серпанцін, у горным Кітаі. Гарачая і маляўнічая ў Італіі. А ў Бельгіі — роўная, строгая.

З РАЗМОВЫ З ВОЛЬГАЙ КІСЯЛЁВАЙ: Наша маленькая дэлегацыя — заслужаны трэнер СССР Ларыса Германаўна Гадзіева, Света Сяліцкая, Лена Лазарэнка, Таня Варатынцава і я — прыехала ў Бельгію па запрашэнню рабочага саюза. Прыехалі мы не адпачываць: дапамагаць, дзяліцца вопытам. Тады бельгійская мастацкая гімнастыка толькі пачынала рабіць першыя крокі на міжнароднай арэне. Нічога не ўтойваючы, раскрываючы тайны прафесійнага майстэрства, вучыла Л. Г. Гадзіева бельгійскіх спартсменак, ад душы імкнучыся дапамагчы іх трэнерам.

Пасля трэніровак збіраліся на тэрасе таверны. Размаўлялі, смяяліся, расказвалі пра сябе. З Надзін Глеўмен мяне зблізіла агульнае захапленне. У вольны час мы малявалі. Шмат расказвала сяброўцы пра Савецкі Саюз.

Надзін падарыла на памяць Вользе маленькага гноміка. Гэты талісман пабываў разам з Вольгай амаль на ўсіх спаборніцтвах: у Аўстрыі і Францыі, Італіі і Кітаі, у Іспаніі.

Падарожжа ў Бельгію, трэба дадаць, адбылося пасля таго, як ёй, не зважаючы на ўзроставыя абмежаванні (Вользе было толькі 14 гадоў) прысвоілі ў 1981 годзе званне майстра спорту. А ў 1983 годзе яна перамагла на кубку БССР.

Тым, хто назіраў збоку за перамогамі і дасягненнямі В. Кісялёвай, магло здавацца, што ўсяму прычына — спартыўнае шанцаванне. Не кожная нават таленавітая гімнастка ў 10 гадоў выконвае праграму II дарослага разраду. Не кожны ў 10 гадоў здольны ўвайсці ў састаў зборнай рэспублікі. Але не ў адным шанцаванні тут справа. Ніякі талент не дапаможа яго ўладальніку заняць вышэйшую прыступку п едэстала, калі спартсмен не будзе аддаваць любімаму віду спорту ўсяго сябе цалкам. Гэта сцвярджэнне ў пэўнай ступені датычыцца мастацкай гімнастыкі, дзе неабходны не толькі фізічная дасканаласць і тэхнічнае майстэрства, але і асаблівая выразнасць. Каб дасягнуць гэтага, трэба мець вялікае жаданне, веру ў перамогу і цярплівасць тады, калі нясцерпна хочацца ўсё кінуць, каб крыху адпачыць.

Ні першага, ні другога ў маленькай Волечкі, калі яна прыйшла ў спартыўную залу, моцна трымаючыся за маміну руку, не было. Калі б не мама (дарэчы, першы майстар спорту па мастацкай гімнастыцы ў Беларусі) наўрад ці вярнулася б сюды Волечка. Яе вельмі ўразіла зала, залацістае святло, у якіх рухаліся пад музыку дзяўчынкі, трохі старэйшыя за яе. А з люстэрка вялізнымі вачыма паглядала нязграбная «таўстушка». У першы момант Оля нават не паверыла, што гэта яна і ёсць. Калі зразумела, захацела ўцячы, апынуцца ва ўтульным крэсле з кніжкай ці з алоўкам у руках.

Мама не марыла аб спартыўнай «зорцы» для дачкі. Проста ёй хацелася трохі «разварушыць» ціхую летуценніцу. Ні яна, ні трэнеры, што скептычна аглядвалі дзяўчынку, ні тым болей Волечка не ведалі, што гэты дзень будзе амаль што самым галоўным у яе жыцці.

Трэніроўкі адразу не спадабаліся. У іх не было нічога цікавага: бег, скачкі, размінка ля шведскай сценкі. Ніякага задавальнення ад усяго гэтага яна не адчувала.

А потым Вольга Кісялёва стала вучаніцай першага класа Мінскай школы № 26 з мастацкім ухілам.

З РАЗМОВЫ З ВОЛЬГАЙ КІСЯЛЁВАЙ: Варта было пераступіць парог, як адкрываўся дзівосны свет. Ледзь улоўны пах фарбаў, гліны, паленага дрэва. На стэндах — лепшыя малюнкі і самаробкі, у вокнах — каляровыя вітражы, на адным паверсе — выстаўка апошніх работ, на другім — маляўнічая фрэска. Мы малявалі за сапраўднымі мальбертамі. Акрамя звычайных школьных урокаў, у нас было шмат іншых: жывапіс, малюнак, кампазіцыя, гісторыя мастацтва, індывідуальныя заняткі па кераміцы, дызайну. Мы вучыліся разумець сапраўдную прыгажосць.

Урокі ў школе захаплялі, дазвалялі даведвацца ўсё больш і больш пра свет мастацтва і гармоніі. Нечакана такі ж свет адкрыўся для Вольгі і ў гімнастыцы. Якому ж занятку аддаць перавагу? Гімнастыцы ці мастацтву? Вольга абрала самы цяжкі шлях: і тое, і другое.

Усё часцей і часцей яна была ўдзельніцай розных спаборніцтваў. З сабой брала кнігі і падручнікі, і што-небудзь з таго, каб «душа працавала». Здавалася, дзе вынайсці час для сур'ёзных заняткаў? На зборах — па тры трэніроўкі ў дзень. На ўсё астатняе ніякіх сіл не заставалася. Іншыя здзіўляліся: за дзень так напрацуешся, што нават дэтэктыў — лёгкі жанр — у галаву не лезе. А яна паспявала паміж трэніроўкамі штудзіраваць фізіку і хімію, пасля выступленняў — наведваць музеі і памятныя мясціны: а як жа інакш, калі ж яшчэ прыйдзецца тут пабываць? А ноччу, калі ўсе спалі, рабіла запісы ў дзённіку.

Экзамены за курс сярэдняй школы здавала экстэрнам: сем прадметаў за пяць дзён, таму што ў гэты час колькасць трэніровак павялічылася — Вольгу ўключылі ў састаў зборнай СССР па мастацкай гімнастыцы ў групавых выступленнях.

Паспяхова абараніўшы дыплом мастака, Вольга Кісялёва скончыла школу з залатым медалём.

...У мінулым засталіся ўступныя экзамены на факультэт журналістыкі, зборы і трэніроўкі пад кіраўніцтвам заслужанага трэнера СССР Віктара Іванавіча Сяргеева. Спаборніцтвы ў самым разгары. Нервы напружаны, нацягнуты, як струны. Апошнія мінуты перад выхадам на пляцоўку.

З РАЗМОВЫ З ВОЛЬГАЙ КІСЯЛЁВАЙ: Я гляджу на сваіх сябровак. Усім нам цяпер няма справы да публікі, сапернікаў, маляўніча ўпрыгожанай залы. Твары ва ўсіх сканцэнтраваныя. У думках паўтараем, «пракручваем» самыя складаныя кідкі, звязкі... Амаль не чуем пажаданняў, зараз не да іх.

— На памост выклікаецца...— чуецца голас дыктара, і мы робім крок туды, дзе шмат святла, музыкі, усмешак і кветак.

Мінуты пралятаюць, як у сне. Мы зліваемся з музыкай...

Прагучаў апошні акорд. Дзяўчынкі замерлі. Зала таксама маўчала. А потым раптам, як вадапад, абрушыліся апладысменты. Толькі тады Вольга здзівілася: выступленне скончылася. Самае «балючае месца» — скачок крокам у кальцо з падбіваннем абруча — неяк само сабой выканалася без адзінай памылкі.

На гэтых спаборніцтвах — чэмпіянаце Еўропы 1984 года — савецкія гімнасткі заваявалі сярэбраныя медалі.

Гэта была перамога для шасці гімнастак, што ўпершыню ўдзельнічалі ў групавых выступленнях на чэмпіянаце. Гледачы бачылі толькі іх усмешкі, выдатнае, без памылак выступленне. Ім здавалася, што мяккасць рухаў і грацыёзнасць жэстаў даліся спартсменкам без затраты сіл. Яны маглі толькі здагадвацца, як працуюць «мастачкі», колькі гадзін у дзень праводзяць у спартыўнай зале, як адпрацоўваюць не адзін раз кожны рух, як настойліва «ўвязваюць» усё гэта з музыкай.

Да таго ж, групавое выступленне — не індывідуальнае, у ім ад кожнага ў роўнай ступені залежыць вынік, і адказнасць за поспех узрастае ў шэсць разоў. І працаваць над кожным элементам намнога цяжэй. Шэсць дзяўчынак — шэсць характараў, шэсць поглядаў на гімнастыку. Адрозніваюцца яны і па майстэрству, і па вопыту.

Гэта была і перамога Вольгі Кісялёвай над сабой.

Справа ў тым, што на адной з апошніх трэніровак яна атрымала траўму. Разгубілася:

— Я ж нічога рабіць не магу. Вось заўсёды са мной штонебудзь здарыцца...

Успомніла пра сяброўак: а як жа яны? І выцерла слёзы. Усё добра, нічога не баліць.

Зразумела, марылі пра першае месца, таму многія заплакалі, але, як лічыць Вольга, перамога — не галоўнае для спартсмена. Яна нават шкодзіць часцей за ўсё, таму што супакойвае, паражэнне ж прымушае ўсё пачынаць з нуля.

Пачынаць ёй прыходзілася неаднойчы. Калі «не ішоў» элемент, калі няўдалым аказалася ў 1980 годзе выступленне каманды БССР на чэмпіянаце СССР і Вольга працягвала выступаць з індывідуальнай праграмай... Не так даўно пачала яна і трэнерскую работу.

З РАЗМОВЫ З ВОЛЬГАЙ КІСЯЛЁВАЙ: Спачатку не думала пра тое, што буду трэнерам. Не рыхтавала сябе да гэтага. А потым зразумела, што не можа ўвесь вопыт застацца «у сабе» мёртвым назапашаным грузам. Працаваць з дзецьмі складана і проста, весела і сумна. Здараецца, некалькі разоў тлумачыш-ператлумачыш, а яны не разумеюць. А потым падыдзе хто-небудзь:

— Вольга Міхайлаўна, я ўжо ўсёўсё зрабіла. А што далей?

Дзяўчынкам, што займаюцца зараз у трэнера Вольгі Кісялёвай, на маю думку, вельмі пашанцавала. Памятаючы, як не падабаліся ёй самой аднастайныя трэніроўкі, Вольга спрабуе ператварыць усё ў гульню. Яе выхаванцы гуляюць па-дзіцячаму непасрэдна і не заўважаюць, як плаўнымі становяцца рухі, нараджаецца ўменне ўваходзіць у вобраз. Не здагадваюцца яны і пра тое, што іх трэнер таксама яшчэ вучаніца: трэніруецца ў Ларысы Германаўны Гадзіевай, самастойна вывучае англійскую мову (французскую ведае яшчэ са школы) і як і ўсе студэнты, здае экзамены і залікі. Цяжка? Яна не скардзіцца.

ПАСЛЯ СКАЗАНАГА. ВОЛЬГА КІСЯЛЁВА, МАЙСТАР МІЖНАРОДНАГА КЛАСА, ПЕРАМАГЛА Ў СПАБОРНІЦТВАХ ПА МАСТАЦКАЙ ГІМНАСТЫЦЫ СПАРТЫЎНЫХ КЛУБАЎ УНІВЕРСІТЭТАЎ КРАІНЫ, ШТО ПРАХОДЗІЛІ Ў ЧАС ЗІМОВЫХ КАНІКУЛАЎ.

СЕННЯ МЫ ВІНШУЕМ ВОЛЬГУ З НОВАЙ ПЕРАМОГАЙ.

М. ЗАГОРСКАЯ.
Фота А. МАКСІМАВА.

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

Цана 2 кап.
Мінская паліграфічная фабрыка «Чырвоная зорка» МВПА імя Я. Коласа.
5 сакавіка 1987 года.
Зак. 1572.

220080, Мінск-80, УНІВЕРСІТЭЦКІ ГАРАДОК, ВУЛ. БАБРУЙСКАЯ, 9, ПАВЕРХ 4, ПАКОІ 72-73.
ТЭЛЕФОН 20-68-27.

Рэдактар В. П. ВАРАБ'ЕЎ.